

[Tekst jednolity/01.01.2011/](#)

**PRZEDSIĘBIORSTWO
KOMUNIKACJI
SAMOCHODOWEJ
Sp. z o.o.**

ul. Pionierów 8 44-100 Gliwice

REGULAMIN

**ZAROBKOWEGO PRZEWOZU OSÓB
I RZECZY W KRAJOWYM
TRANSPORCIE DROGOWYM**

GLIWICE 2003 R.

ROZDZIAŁ I

Podstawa prawna, przedmiot oraz zakres stosowania regulaminu.

§ 1

1. Niniejszy regulamin ustala się na podstawie upoważnienia z art. 4 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo Przewozowe (Dz.U. z 2000 r. Nr 50, poz. 601 z późniejszymi zmianami).
2. Regulamin określa warunki obsługi podróżnych, odprawy oraz zarobkowego przewozu osób i rzeczy przez PKS Sp. z o.o. w Gliwicach ul. Pionierów 8.
3. Regulamin stosuje się do zarobkowego przewozu osób i rzeczy w zakresie obejmującym:
  - a) regularną, krajową komunikację publiczną,
  - b) grupowe przewozy osób w komunikacji publicznej i zamkniętej.
4. Przyjęte w niniejszym opracowaniu uregulowania stosuje się w ścisłym powiązaniu z przepisami ustawy – Prawo przewozowe, z uwzględnieniem wydanych w jej wykonaniu aktów normatywnych oraz Kodeksu Cywilnego.

§ 2

Użyte w regulaminie określenia oznaczają :

1. **Przewóz zarobkowy** – działalność gospodarcza, polegająca na wykonywanym odpłatnie, na podstawie umowy, przewozie osób oraz rzeczy w regularnej komunikacji publicznej i w przewozach grupowych.
2. **Komunikacja regularna** – przewozy zarobkowe, wykonywane na drogach publicznych według skoordynowanego i podanego do wiadomości publicznej rozkładu jazdy autobusów, odbywające się na podstawie indywidualnych umów przewozu, zawieranych bezpośrednio między przewoźnikiem a podróżnymi.
3. **Przewozy grupowe** – przewozy wykonywane w czasie i na warunkach określonych w umowie, zawartej pomiędzy przewoźnikiem a organizatorem przewozu na rzecz osób trzech tj. uczestników przewozu grupowego.
4. **Punkt odprawy** – przystanek autobusowy, dworzec lub przystanek dworcowy, będące miejscem rozpoczęcia lub zakończenia przewozu.
5. **Kurs autobusowy** – połączenie między dwoma krańcowymi punktami odprawy na określonej trasie przewozu w komunikacji regularnej w jednym kierunku.
6. **Autobus** – pojazd samochodowy, skonstruowany z przeznaczeniem do przewozu nie mniej niż 9 osób na miejscach dla pasażerów.

ROZDZIAŁ II

Przepisy ogólne

§ 3

1. Przewoźnik osób w regularnej komunikacji publicznej jest zobowiązany do przewozu osób i rzeczy w zakresie wynikającym z podanego do publicznej wiadomości rozkładu jazdy autobusów oraz sposobu i warunków zawierania umowy przewozu.
2. Zawarcie umowy przewozu w regularnej, publicznej komunikacji autobusowej wymaga spełnienia przez podróżnego warunku nabycia biletu na przejazd/przewóz bagażu-albo udokumentowania przysługujących mu uprawnień do przejazdu bezpłatnego lub ulgowego-przed rozpoczęciem przewozu.
3. Przewóz uważa się za rozpoczęty z chwilą, gdy autobus, w którym znajduje się podróżny ruszy z miejsca odjazdu.
4. Umowa przewozu, do której zawarcia dochodzi z naruszeniem przez podróżnego warunków o których mowa w ust. 1 – tj. przez samo zajęcie miejsca w autobusie – nabiera mocy wiążącej, jeżeli podróżny spełni lub zobowiąże się do spełnienia warunków uiszczenia należności przewozowej, powiększonej o opłatę dodatkową za przejazd/ przewóz bagażu/ bez ważnego biletu.

§ 4

Przewoźnik może zawierać umowy grupowe przewozu osób w komunikacji zamkniętej (na zasadzie tzw. „najmu autobusu”), przewidując świadczenie w tym zakresie usług o charakterze okazjonalnym (przewozy wycieczkowe, turystyczne, okolicznościowe, itp.) lub stałym (pracownicze i szkolne).

§ 5

1. Sposób ustalenia i wysokość opłat za przewóz osób i rzeczy oraz zakres i warunki realizacji uprawnień do przejazdów ulgowych i bezpłatnych określa stosowana przez przewoźnika taryfa.
2. Przewoźnik podaje do wiadomości publicznej aktualne tabele opłat taryfowych i zapewnia zainteresowanym podróżnym bezpłatny wgląd do obowiązujących go przepisów przewozowych.

§ 6

Przewoźnik jest zwolniony od obowiązku przewozu, jeżeli :

- a) zachodzą uniemożliwiające przewóz okoliczności, których przewoźnik nie mógł uniknąć, ani nie mógł zapobiec ich skutkom;

- b) klient nie zastosował się do przepisów przewozowych;
- c) ze względu na rodzaj przewozu nie ma możliwości jego wykonania przy użyciu posiadanych środków transportowych;
- d) w innych przypadkach przewidzianych w niniejszym regulaminie.

§ 7

1. Przewoźnik ponosi wobec podróżnego pełne skutki odszkodowawcze w razie przedwczesnego odjazdu autobusu, natomiast za szkodę powstałą wskutek opóźnionego przyjazdu autobusu lub odwołania kursu, przewidzianego w rozkładzie jazdy, odpowiada tylko wówczas, gdy wynikają one z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa jego pracownika.
2. Za rzeczy i zwierzęta, które podróżny przewozi ze sobą pod własnym nadzorem przewoźnik ponosi odpowiedzialność, jeżeli szkoda powstała z jego winy.
3. Przewoźnik odpowiada za rzeczy podróżnego, umieszczone podczas przewozu w schowku bagażowym autobusu jak za przesyłkę, ponosząc skutki ich utraty, ubytku lub uszkodzenia.
4. Powstanie szkody, na którą podróżny został narażony podczas przewozu, powinno być zgłoszone niezwłocznie po jej ujawnieniu i wymaga pisemnego potwierdzenia przez obsługę autobusu.
5. W grupowych przewozach osób, wykonywanych w regularnej komunikacji publicznej przewoźnik ponosi odpowiedzialność wobec uczestników na zasadach określonych w ustępach 2 i 3, a wobec organizatora na zasadach określonych w ustępie 1.
6. Zakres i wysokość odszkodowania należnego podróżnemu, poszkodowanemu z winy przewoźnika, ustala się na zasadach określonych odnośnymi ustawy Prawo Przewozowe i Kodeksu Cywilnego.

§ 8

Podróżny odpowiada za zawinione przez siebie, względnie przez osobę pozostającą pod jego bezpośrednią opieką, uszkodzenie lub zniszczenie autobusu albo innych urządzeń przewoźnika i obowiązany jest zapłacić odszkodowanie z tego tytułu w wysokości rzeczywistych kosztów wyrządzonej szkody.

§ 9

1. Tryb wzajemnego dochodzenia roszczeń przez przewoźnika i usługobiorcę w postępowaniu sądowym (po bezskutecznym wyczerpaniu drogi reklamacji/ wezwania do zapłaty), określają przepisy art. 75 ustawy-Prawo Przewozowe.
2. Warunki, jakim powinny odpowiadać reklamacje i wezwania do zapłaty oraz szczegółowy tryb załatwiania reklamacji określa w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw transportu

ROZDZIAŁ III

Przewóz osób w komunikacji regularnej

§ 10

1. Przewoźnik osób w regularnej komunikacji publicznej obowiązany jest zapewnić podróżnym odpowiednie warunki bezpieczeństwa i należytej obsługi.
2. Przewoźnik ogłasza:
  - a) we wszystkich punktach odprawy- rozkłady jazdy, określające przestrzenny i czasowy zakres oferty przewozowej;
  - b) w dworcowych punktach odprawy – informacje o cenach i warunkach sprzedaży biletów, godzinach otwarcia kas biletowych oraz wyciąg ważniejszych przepisów przewozowych i porządkowych;
3. Przewoźnik zapewnia podróżnym, za pomocą urządzeń nagłaśniających, bieżącą informację o odjazdach autobusów z dworcowych punktów odprawy, a w razie zakłóceń w regularności ruchu podaje komunikaty o ich przyczynie i przewidywanym czasie trwania.
4. Przewoźnik może ustalić, że z pewnych kursów autobusowych mogą korzystać w pierwszej kolejności określeni podróżni, np. posiadacze biletów miesięcznych ogólnodostępnych i szkolnych.
5. Ograniczenie powszechności dostępu do niektórych kursów w komunikacji regularnej podaje się w rozkładzie jazdy, oraz na dworcowych i przystankowych tablicach z godzinami odjazdów autobusów.

§ 11

1. podróżny obowiązany jest posiadać ważny bilet lub dokument uprawniający do przejazdu i okazywać go na żądanie obsługi autobusu i organów kontroli. Bilet stanowi dowód zawarcia umowy przewozu i nabycia uprawnienia do określonego w nim przejazdu. Przewoźnik który wydał bilet, obowiązany jest do świadczenia przewozu zgodnie z treścią biletu na rzecz jego nabywcy.
2. W bilecie na przejazd określa się nazwę przewoźnika lub organizatora publicznego transportu zbiorowego, wysokość należności za przejazd, relację lub strefę przejazdu, oraz dane niezbędne do ustalenia zakresu uprawnień podróżnego, a w bilecie imiennym, uprawniającym do przejazdów wielokrotnych- także tożsamość jego posiadacza.
3. Bilet wolno odstąpić innej osobie tylko wtedy, gdy nie jest imienny, a przejazd nie został rozpoczęty.
4. Bilet uprawnia do przejazdu określonym kursem autobusowym i nie daje prawa do przerwy w podróży na przystankach pośrednich na trasie przewozu. Przy przejazdach z przesiadaniem podróżny winien nabyć na każdy kurs oddzielny bilet, chyba, że przewoźnik wprowadził tzw. kursy łączone.

5. Przejazd posiadaczy biletów miesięcznych ogólnodostępnych i szkolnych innym kursem niż określony w bilecie jest dopuszczalny w miarę wolnych miejsc w autobusie i tylko w kursach tego samego przewoźnika.
6. Bilety okresowe bez wyznaczonych godzin przejazdu uprawniają ich posiadaczy do pierwszeństwa przy zajmowaniu wolnych miejsc w autobusie tylko przed osobami nie posiadającymi żadnego dokumentu, uprawniającego do przejazdu.
7. W razie utraty biletu podróżny traci prawo do dalszego przejazdu i winien wykupić bilet ponownie. Wtórników biletów utraconych (dotyczy to również imiennych biletów uprawniających do przejazdów wielokrotnych) nie wydaje się.

§ 12

1. Podróżny obowiązany jest nabyć bilet na przejazd przed rozpoczęciem przewozu w kasie biletowej na dworcu autobusowym lub innym punkcie sprzedaży lub u kierowcy autobusu.
2. Sprzedaży i przedsprzedaży biletów dokonuje się zasadniczo według kolejności zgłaszania podróży. Inwalidzi o widocznym kalectwie, kobiety ciężarne, osoby z małymi dziećmi na rękach oraz inne osoby, uprawnione na mocy odrębnych przepisów, mogą nabyć bilet poza kolejnością.
3. Przewoźnik wyznacza w razie potrzeby i miarę możliwości oddzielne kasy biletowe do sprzedaży biletów miesięcznych ogólnodostępnych i szkolnych. Warunki nabywania i korzystania z tych biletów określa taryfa.
4. Posłowie na Sejm i Senatorowie RP, osoby korzystające z okresowych biletów służbowych oraz okaziciele dokumentów uprawniających do bezpłatnego przejazdu powinni przed zamierzoną podróżą dokonać w kasie biletowej rezerwacji miejsca na przejazd autobusem. Prawo zamówienia miejsca w tych przypadkach przysługuje poza kolejnością.
5. Najpóźniej na 5 minut przed odjazdem autobusu kasa biletowa może odmówić sprzedaży biletu.
6. Podróżny, który nie nabył biletu w kasie oraz osoba wsiadająca na przystanku, na którym nie ma kasy biletowej może nabyć bilet w autobusie, pod warunkiem, że są w nim jeszcze wolne miejsca, a brak biletu zgłosi obsłudze przed wejściem lub bezpośrednio po wejściu do autobusu.
7. Płacąc za przejazd podróżny zobowiązany jest żądać wydania biletu oraz sprawdzić czy jest on właściwy.

§ 13

1. Podróżny, który posiada bilet na przejazd ma prawo:
  - a) przejazdu w zakresie na jaki opiewa bilet i w określonym autobusie;
  - b) przewiezienia ze sobą bezpłatnie:

- jednego dziecka w wieku podanym w taryfie jeżeli nie żąda dla niego osobnego miejsca
  - rzeczy zaliczanych do bagażu ręcznego (§ 20 ust. 2)
  - małych zwierząt (oprócz psa) i ptaków (§ 20 ust.5)
  - składanego wózka inwalidzkiego, jeżeli jest inwalidą poruszającym się przy jego pomocy;
- c) przewiezienia za opłatą, przewidzianą w taryfie, na podstawie biletu bagażowego;
- rzeczy, zabranych do wnętrza autobusu, których ilość, waga i wymiary nie pozwalają zaliczyć tych rzeczy do bagażu ręcznego oraz psa (§20 ust.3-4);
  - rzeczy, umieszczonych w osobnym schowku bagażowym autobusu.
2. Podróżny obowiązany jest zachować bilet na przejazd i na przewóz bagażu do czasu zakończenia podróży oraz dbać o to, aby wysiąść na właściwym przystanku.

§ 14

1. Miejsca zatrzymywania się autobusów na trasach ich kursowania wskazują oznaczone odpowiednimi tablicami przystanki autobusowe „taryfowe” i „na żądanie”.
2. Nazwy przystanków autobusowych ze wskazaniem zatrzymujących się na nich autobusów podaje się do wiadomości publicznej w rozkładzie jazdy.
3. Do obowiązków kierowców należy zatrzymywanie autobusów na przystankach przewidzianych w rozkładzie jazdy.
4. Kierowca obowiązany jest wstrzymać odjazd autobusu, ruszającego z przystanku, w celu zabrania spóźnionego podróżnego, sygnalizującego zamiar skorzystania z przejazdu tym autobusem.
5. Za wyjątkiem przypadków uzasadnionych szczególnymi okolicznościami (ust.4 -6), podróżni mogą wsiadać i wysiadać z autobusów tylko na przystankach autobusowych. Na przystankach, oznaczonych tablicami z napisem „na żądanie” autobusy zatrzymują się jedynie na żądanie podróżnych.
6. Osobę, która doznała w drodze nagłej niedyspozycji lub ataku choroby, kierowca autobusu ma obowiązek dowieść bezpośrednio do najbliższego punktu pomocy medycznej.

§ 15

1. Przy wsiadaniu do autobusu i wysiadaniu z niego oraz podczas przewozu podróżny obowiązany jest stosować się do przepisów porządkowych ogłaszanych przez przewoźnika oraz do wskazówek kierowcy, który odpowiada za zapewnienie właściwych i bezpiecznych warunków przewozu osób i rzeczy.
2. Przy zajmowaniu przez podróżnych miejsc w autobusie przewoźnik uwzględnia pierwszeństwo przejazdu, przysługujące równorzędnie /według kolejności wsiadania/ posiadaczom ważnych na dany kurs biletów miesięcznych ogólnodostępnych i szkolnych oraz osobom z biletami jednorazowymi, zakupionymi na ten kurs w kasie biletowej.
3. Podróżny może zająć w autobusie jedno miejsce dla siebie oraz po jednym miejscu dla każdej jadącej z nim osoby, której bilet może okazać.
4. Numery miejsc widniejące na biletach nabytych w kasie obowiązują tylko w autobusach pośpiesznych, kursach przyspieszonych Gliwice –Zakopane - Gliwice, Gliwice –Olsztyn -Gliwice, Gliwice -Ustka-Gliwice i kursie zwykłym Katowice -Mrzeżyno-Katowice a w pozostałych kursach obsługiwanych przez PKS Gliwice o miejscu zajętym w autobusie decyduje kolejność wsiadania.
5. W autobusach pośpiesznych z miejscami numerowanymi, miejsce wskazane na bilecie przysługuje podróżnemu tylko przy wsiadaniu na przystanku, z którego autobus rozpoczyna jazdę. Wsiadając na przystanku pośrednim podróżny może zająć swoje miejsce, oznaczone numerem na bilecie, jeżeli nie zostało ono jeszcze zajęte przez innego podróżnego albo inne wskazane przez kierowcę, o ile w autobusie są nadal wolne miejsca.
6. Podróżny zajmujący miejsce, oznaczone napisem „dla inwalidy” lub „dla osoby z dzieckiem na ręku” winien je zwolnić dla osoby uprawnionej. Nie dotyczy to pasażerów autobusów pośpiesznych, którzy posiadają bilety z wyznaczonymi numerami miejsc.
7. W czasie jazdy podróżny powinien zachować rozwagę i ostrożność, a w szczególności nie powinien otwierać drzwi i okien bez zgody kierowcy, wyrzucać przez nie jakichkolwiek przedmiotów oraz wskakiwać i wyskakiwać z autobusu, będącego w ruchu.
8. Podróżnemu nie wolno zachowywać się w autobusie w sposób, utrudniający pracę kierowcy i uciążliwy dla współpasażerów.
9. We wszystkich autobusach komunikacji publicznej obowiązuje ustawowy zakaz palenia tytoniu przez podróżnych i obsługę.

§ 16

1. Przewoźnik nie dopuszcza do przewozu i ma prawo- korzystając w razie potrzeby z pomocy organów porządkowych – usunąć z autobusu lub z obiektu dworcowego osoby :
  - a) odmawiające uiszczenia należności za przejazd autobusem;
  - b) nie przestrzegające- pomimo upomnienia- obowiązujących przepisów i nie podporządkowujące się wskazówkom personelu przewoźnika;
  - c) nietrzeźwe, zakłócające spokój i wywołujące swym zachowaniem zgorznie publiczne;
  - d) znajdujące się w stanie, który z różnych względów, może być uciążliwy lub niebezpieczny dla otoczenia;

- e) mogące zabrudzić inne osoby oraz zanieczyścić wnętrze autobusu lub pomieszczenia dworcowe;
  - f) nie spełniające warunków granicznej odprawy celno-paszportowej w autobusach, obsługujących regularną komunikację międzynarodową.
2. Obsługa autobusu ma prawo odmówić zabrania do przewozu większej ilości osób niż wynosi liczba miejsc, określona w dowodzie rejestracyjnym pojazdu.
3. Jeżeli ze względu na brak miejsc w autobusie nie można przyjąć do przewozu więcej osób, kierowca jest obowiązany umieścić za szybą czołową pojazdu tablicę informującą o tym podróżnych, oczekujących na przystanku.

§ 17

1. Za całkowicie lub częściowo wykorzystany bilet na przejazd jednorazowy przewoźnik obowiązany jest zwrócić stosowną kwotę należności pod warunkiem, że podróżny dokona zwrotu lub uzyska poświadczenie niewykorzystania biletu przed upływem terminu jego ważności.
2. Nie wymagają poświadczenia bilety całkowicie niewykorzystane, zwrócone w kasie przewoźnika najpóźniej w przeddzień daty ważności biletu.
3. Podstawą do obliczenia zwracanej należności jest cena niewykorzystanego biletu zwróconego:
- a) bezpośrednio w kasie nabycia, co najmniej na 15 minut przed rozpoczęciem przejazdu (należność zwraca kasa biletowa);
  - b) w trybie reklamacji złożonej na piśmie, najpóźniej w terminie 30 dni od daty ważności biletu, po uprzednim poświadczeniu jego niewykorzystania (należność zwraca przewoźnik obsługujący dany kurs).
4. Poświadczenia o niewykorzystaniu biletu dokonuje:
- a) przed rozpoczęciem przejazdu- uprawniony pracownik przewoźnika (dyżurny ruchu) w początkowym punkcie odprawy;
  - b) po rozpoczęciu przejazdu (w razie częściowego niewykorzystania biletu)- obsługa autobusu.
5. Bilet poświadczony jako niewykorzystany uprawnia podróżnego wyłącznie do ubiegania się o zwrot zapłaconej należności, nie przedłuża się ważności tego biletu na przejazd w późniejszym terminie, a podróżny powinien wykupić nowy bilet.
6. Należność za częściowo niewykorzystane bilety zwraca się wyłącznie na podstawie reklamacji, obsługa nie jest uprawniona do zwrotu pieniędzy.
7. Do obliczenia zwracanej należności przyjmuje się:
- a) za bilety na przejazd jednorazowy :
    - w razie całkowitego niewykorzystania biletu – zapłaconą należność
    - w razie częściowego niewykorzystania biletu- różnicę między zapłaconą należnością a należnością, przypadającą za wykonane świadczenie
  - b) za bilety na przejazd wielokrotny:
    - zapłaconą należność – za bilet zwrócony przed pierwszym dniem terminu jego ważności (zwrot przyjmuje kasa biletowa);
    - należność proporcjonalną do liczby niewykorzystanych przejazdów, o ile bilet został zwrócony w okresie jego ważności w trybie pisemnej reklamacji wg. uznania przewoźnika
8. Nie przysługuje zwrot należności za bilety niewykorzystane z przyczyn zawinionych

przez podróżnego, zwracane po terminie ich ważności lub po odjeździe autobusu, w którym winny być wykorzystane chyba, że podróżny uzyskał wcześniej poświadczenie niewykorzystania biletu lub udokumentował, że nie mógł go wykorzystać z powodu choroby albo innych ważnych przyczyn, całkowicie od niego niezależnych.

9. Od zwracanych należności określonych w ust. 2 i 6 przewoźnik potrąca 10 % odstępnego

10. Nie stosuje się potrącenia odstępnego i zwraca podróżnemu całą należność zapłaconą za przejazd, jeżeli odstąpił on od umowy przewozu z przyczyn występujących po stronie przewoźnika (np.. przerwy w ruchu i utraty połączenia na skutek awarii autobusu albo odwołania, bądź opóźnienia kursu przewidzianego w rozkładzie jazdy) i nie skorzystał z przewozu zastępczego.
11. Przepis ust. 10 nie ma zastosowania do przejazdów, które odbywają się na podstawie biletów na przejazd wielokrotny.

§ 18

1. Podróżny, u którego organ kontrolny przewoźnika ujawnił brak ważnego biletu na przejazd lub na przewóz rzeczy i bagażu, podlegającego opłacie, a także podróżny nie mogący udokumentować uprawnień do przejazdu bezpłatnego lub ulgowego obowiązany jest do uiszczenia należności przewozowej oraz opłaty dodatkowej, której wysokość, określoną w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw transportu podaje taryfa.
2. Opłatę o której mowa w ust.1 stosuje się również w przypadku stwierdzenia, że podróżny zabrał do autobusu rzeczy wyłączone z przewozu lub spowodował bez uzasadnionej przyczyny zatrzymanie, opóźnienie lub zmianę trasy przejazdu autobusu.
3. Należność przewozową za drogę, którą podróżny przebył bez biletu pobiera się według taryfy normalnej, nie uwzględniając ewentualnych uprawnień do ulg. Jeżeli nie można ustalić miejsca rozpoczęcia przejazdu należność tą oblicza się za całą drogę przebytą przez autobus.
4. Podróżny, który odmawia uiszczenia należności i opłaty dodatkowej podczas kontroli w autobusie, może kontynuować podróż, jeżeli wylegitymuje się dokumentem tożsamości i podpisze zobowiązanie do zapłaty należnej kwoty w terminie 7 dni od daty przyjęcia wezwania. W przeciwnym razie organ kontrolny może na najbliższym przystanku usunąć podróżnego z autobusu.
5. Należność nie uiszczona w terminie podanym w ust. 4 podlega przymusowemu ściągnięciu wraz z kosztami dodatkowego postępowania.
6. Ujawnione u podróżnego bilety sfałszowane lub podrobione zatrzymuje się i przekazuje z odpowiednim doniesieniem organom ścigania. Osobę posługującą się takim biletem lub dokumentem traktuje się jako jadącego bez ważnego biletu.
7. W razie braku biletu miesięcznego podczas kontroli, pasażer ma możliwość okazać ten bilet celem anulowania kary za bezbiletowy przejazd pod warunkiem, że:
  - a) bilet został wykupiony przed dokonaniem kontroli;
  - b) bilet wraz z dokumentem uprawniającym do nabycia biletu miesięcznego zostanie okazany w siedzibie przewoźnika w terminie do 7 dni od daty kontroli;
  - c) uiszcza opłatę manipulacyjną w wysokości 10 zł.

ROZDZIAŁ IV

Przewóz rzeczy podróznego

§ 19

Rzeczy przewożone przez podróznego może on zabrać ze sobą do wnętrza autobusu albo oddać do przewozu w oddzielnym schowku bagażowym.

§ 20

1. Rzeczy dopuszczone do przewozu w zależności od ich rozmiarów, ilości i sposobu rozmieszczenia mogą być przewożone bezpłatnie lub za opłatą przewidzianą w taryfie.
2. Nie podlegają opłacie łatwe do przenoszenia przedmioty, stanowiące bagaż ręczny, które:
  - a) nie tamują przejść, nie przeszkadzają podróznym i nie narażają ich na niewygodę lub niebezpieczeństwo
  - b) są trzymane przez podróznego w ręku lub na kolanach
  - c) nie wymagają dla ich rozmieszczenia więcej przestrzeni, niż ta, którą podrózny ma do swojej dyspozycji na półce nad zajmowanym fotelem lub pod nim
3. Za każdą sztukę rzeczy przewożonych wewnątrz autobusu, a nie rozmieszczonych w sposób określony w ust. 2 oraz rzeczy umieszczonych podczas przewozu w schowku bagażowym autobusu pobiera się opłatę, której wysokość podaje taryfa, stosowana przez przewoźnika. Na rzeczy przewożone za opłatą wydaje się podróznemu bilet bagażowy.
4. Za przewóz psa (bez względu na jego wielkość) pobiera się opłatę jak za jedną sztukę rzeczy. Pies musi być trzymany na smyczy i mieć założony kaganiec, a jego opiekun winien okazać przy wsiadaniu do autobusu ważne świadectwo szczepienia psa.
5. Dopuszcza się przewóz w autobusie bez opłaty małych zwierząt pokojowych i ptaków, jeśli nie są one uciążliwe dla pozostałych pasażerów z powodu woni lub hałasu i są zabezpieczone przed wyrządzeniem przez nie szkody.
6. W autobusie nie wolno przewozić:
  - a) przedmiotów, mogących wyrządzić szkodę podróznym lub mieniu przewoźnika i utrudniających warunki odbywania podróży;
  - b) rzeczy, których przewóz jest zabroniony na podstawie odrębnych przepisów administracyjnych, celnych, sanitarno-porządkowych, w tym: materiałów cuchnących, zapalnych, łatwopalnych, wybuchowych, żrących, trujących, radioaktywnych i innych niebezpiecznych materiałów
  - c) nabitej broni palnej (zakaz ten nie dotyczy osób, które są uprawnione do jej noszenia, ze względu na pełnione funkcje);
  - d) przedmiotów wzbudzających odrazę;
  - e) żywych zwierząt, z wyjątkiem przewidzianym w ust. 4 i 5.
7. W razie uzasadnionego podejrzenia, że bagaż podróznego zawiera rzeczy, których przewozić nie wolno (ust.6), przewoźnik ma prawo sprawdzić w obecności podróznego zawartość tego bagażu, a w razie potwierdzenia się podejrzeń- odmówić zabrania go do przewozu.
8. Jeżeli nie można ustalić właściciela bagażu, podlegającego sprawdzeniu (ust.7), przewoźnik dokonuje tej czynności przy udziale dwóch osób postronnych (świadków) i postępuje z zakwestionowanymi przedmiotami w sposób, określony przepisami o rzeczach znalezionych.

9. Po zakończonym przewozie obsługa autobusu wydaje podróżnym rzeczy przewożone w schowku bagażowym.
10. Sposób postępowania z rzeczami nie odebranymi przez podróżnego po zakończeniu przewozu określają przepisy o rzeczach znalezionych.

ROZDZIAŁ V

Grupowe przewozy osób w komunikacji zamkniętej (najem autobusów)

§ 21

1. Realizacja grupowego przewozu osób w komunikacji zamkniętej polega na zadysponowaniu do wykonania usługi, zamówionej przez organizatora przewozu, odpowiednio przygotowanego autobusu, prowadzonego przez uprawnionego kierowcę.
2. Zamówienie na grupowy przewóz osób autobusem powinno być złożone przez organizatora przewozu w formie pisemnej. Przewoźnik może przyjąć zamówienie ustne, które wymaga późniejszego potwierdzenia na piśmie.
3. Treść zamówienia powinna obejmować: nazwę albo imię i nazwisko oraz adres organizatora przewozu, a także dane potrzebne do ustalenia warunków przewozu i obliczenia należności za usługę.
4. Umowę przewozu uważa się za zawartą z chwilą uzgodnienia przez strony istotnych dla jej realizacji postanowień, a w szczególności:
  - a) rodzaju i wymaganej pojemności autobusu;
  - b) czasu i miejsca podstawienia pojazdu;
  - c) przewidywanego czasu trwania usługi;
  - d) przebiegu trasy i punktu docelowego przewozu;
  - e) wysokości lub sposobu wyliczenia należności oraz terminu i sposobu jej uregulowania przez organizatora przewozu;
  - f) innych kwestii, które strony uznają za istotne.
5. Treść umowy powinna być potwierdzona pisemnie.

§ 22

1. W razie odstąpienia przez organizatora od umowy przewozu co najmniej 7 dni przed zamówioną usługą, przewoźnikowi przysługuje odszkodowanie w wysokości 5 % należności określonej w umowie. W przypadku odstąpienia przez organizatora od umowy przewozu w terminie krótszym niż 7 dni przed zamówioną usługą, przewoźnikowi przysługuje 10 % należności określonej w umowie. Odszkodowanie w tej samej wysokości przysługuje najemcy w razie odstąpienia od umowy po takich terminach przez przewoźnika.
2. Jeżeli przewoźnik nie może podstawić autobusu o umówionym rodzaju i pojemności winien niezwłocznie poinformować organizatora, jaki pojazd może być podstawiony zastępczo.

3. W przypadku podstawienia autobusu zastępczego przewoźnik nie może żądać od organizatora opłaty wyższej niż za podstawienie pojazdu zamówionego chyba, że strony umówią się inaczej.

§ 23

1. Kierowca obsługujący autobus obowiązany jest podczas przewozu stosować się do dyspozycji organizatora w zakresie związanym z realizacją usługi.
2. Jeżeli nie stoją temu na przeszkodzie względy eksploatacyjne i nie zagraża to bezpieczeństwu przewozu, obsługa autobusu może wykonywać dodatkowe dyspozycje i zalecenia organizatora, za które przysługuje przewoźnikowi dodatkowa opłata.

§ 24

Organizator przewozu zobowiązany jest do nadzoru nad przestrzeganiem przez uczestników przewozu obowiązujących przepisów porządkowych. Najemca i uczestnik przewozu ponoszą solidarną odpowiedzialność za szkody wyrządzone w mieniu przewoźnika, chyba że strony umówią się inaczej.

Załącznik. Wzór zamówienia na usługę przewozową

Gliwice dnia.....

.....
Prezes Zarządu